

Pekka Heiskanen
ja Tenon lohi. Kuva:
Pertti Kaira.

Henkilökohtainen valinta: Lohenpyynti

Aikojen saatossa on aina katsottu ylöspäin niitä lohimiehiä, jotka ovat saaneet ja tulevat saamaan suurlohia. Puhun nyt siis lohista monikossa. Se, että saa elämänsä tai paremmin sanottuna kalastusuransa aikana yhden suurlohen, on hieno saavutus. Silti se, että niitä saa useampia, on jo jotain mitä kannattaa pohtia. Aiheesta on kirjoitettu useita lehtijuttuja sekä kirjoja ja jopa tehty elokuvia.

Totean kuitenkin heti alkuun, että jokainen määrittää itse suurlohensa koon ja sen, mitä kalastukseltaan haluaa. Siksi puhun nyt omista kokemuksistani ja ystäväistäni, joita olen vuosien ajan päässyt seuraamaan.

Itseäni en suurlohenpyytäjäksi voi kutsua, vaikka niin toivoisin, koska koen, ettei lohimäärilläni Hall of Fameen ole asiaa. Voin kuitenkin tyytyväisenä todeta viiden suurimman lohieni keskipainon olevan 15 kilon paremmalla puolella. Olen kuitenkin saavuttanut, mitä olen halunnut. Tässäkin tapauksessa jokainen saa itse määritellä omat saavutuksensa, ja niitä ei kenenkään kannata vähätellä.

Mikä sitten minun mielestäni tekee kalastajasta tai persoonasta kiinnostavan kohteen, jota seuraan silmä kovana, kuunnellen ja katsellen hänen tekemisiään? Se,

että hän saa isoja kaloja ja ennen kaikkea pyrkii tietoisesti saamaan suurlohia.

Tunnen häneen hengenheimoisuutta, koska koen hänen tehneen saman valinnan kuin minä. Sen ainoan asiaan liittyvän henkilökohtaisen valinnan, joka erottaa hänet muista kalastajista silmissäni. Älkää nyt vaan ymmärtäkö tätä väärin, sillä kaikki ovat mielestäni samalla viivalla kurahousut jalassa, mutta sitä valintaa, josta nyt puhun, eivät kaikki lohestajat ole tehneet, eivätkä tule tekemäänkään.

Valinta

Valinta, josta nyt puhun, on mielestäni ainoa todellinen valinta, jonka lohestaja tekee uransa aikana: Hän alkaa metsästää isoa lohta. Se muuttaa harrastuksen huomattavasti vakavammaksi, ja tekee yksilöstä erilaisen. Siitä seuraa yleensä ongelmia, kuten ▶

Suurlohen koti: Alta. Kuva: Miki Äikäs.

rahan palamista, kalastuspaikkojen vähyyttä ja ennen kaikkea kalamäärien vähenemistä.

Moni varmaan nyt ajattelee, että mitä p... tuo Huru-ukko nyt puhuu, mutta minä tiedän asian henkilökohtaisesti. Kun kauan on kulkenut, katsellut ympärilleen ja saanut tutustua erilaisiin persooniin, tietää kuka tuon valinnan on tehnyt.

Sehän on jokaisen oma asia, arvostaako laatua vai määrää ja min-käläisestä kalastuksesta nauttii, mutta minä voin omana itsenäni, päättää mistä pidän, mitä haluan ja ketä arvostan. Onnenkantamoi-sia tulee tässä harrastuksessa, ja se onni kuuluu sille, joka sen saa. Silti ne onnenpalat, jotka jaetaan

niille, jotka niitä oikeasti yrittävät, ovat minun silmissäni ansaittuja, ja ehkäpä palkitsevampia.

Kokoontumisajot

Ruoditaanpa nyt asiaa syvällisemmin. Kun ajan kuluessa lohestaja tekee tuon valinnan, hän siirtyy harrastuksessa astetta syvempiin vesiin. Saadakseen suurta kalaa on kuljettava sellaisilla joilla, ja ennen kaikkea sellaiseen aikaan, että suurloheen on reaalinen mahdollisuus. Tämänhän kaikki tietävät. Tämä karsii monia hienoja kalapaikkoja pois, koska todellisia suurlohi-jokia on nykyään hyvin vähän. Ne paikat, joissa on hyvä mahdollisuus isoon kalaan,

ovat yleensä kalliita ja kovin buukattuja, joten hyvät suhteet ovat kaiken A ja O.

Voisin kuvitella, että nämä kalastajat jotenkin "ajautuvat" yhteen, löytävät toisensa ja jakavat tietoaan sekä kokemuksiaan pienemmissä ringeissä, kuten muutkin johonkin erityiseen osalueeseen suuntautuneet ryhmät. Minusta on ihan sallittua, ettei aina kerro kaikkea, mitä tietää ja mitä on kokemuksen kautta itse oppinut.

Tässäkin tapauksessa voin henkilökohtaisesti sanoa, että liiasta sosiaalisuudesta on monesti vain haittaa omalle kalastukselle. Ymmärtäköön asian kukin, miten haluaa. Ja jos kuitenkin sitä omaa

tietoaan jakaa, niin ei sekään kaikkien mielestä ole hyvä asia. Niin tai näin, aina väärin päin.

Se "jokin"

Välinevalinnoissa tuo lohestaja on yleensä varustautunut parhaimpaan, tai tässä tapauksessa parhaimpaan eli suurlohen saamiseen siiman päähän. Nuo kaverit ovat tietoisesti valinneet välineensä ja jonkun tyylin tai paremminkin tavan pyytää kalaa. Se ei välttämättä erotu massan keskeltä, mutta kun seuraa tilannetta, oppii huomaamaan eroja kalastajissa.

Kalastus on yleensä monotonisen näköistä, mutta jotain margi-

Suurlohen kelpuuttama. Kuva: Miki Äikäs.

Aki ja uroslohi. Kuva: Jari Tapola.

naalista, silti riittävää eroa löytyy muihin kalastajiin verrattuna. Se ”jokin” ei ole heittotaidossa, täydellisissä välineissä tai jumalaisissa perhoissa, vaan tavassa pyytää ja keskittyä tekemiseen. Tätä on todella vaikea selittää. Tämä yksilö voi olla sosiaalinen, hauska ja verrattain ”mukiin meneväkin”, mutta tuo hetki, kun hän hakee kalaa, on hänen hetkensä.

Olen vuosia seurannut kalaveriani ja nähnyt tuon kehityksen hänessä. Olen tulkinut juuri hänen kohdallaan asian seuraavasti: Uskomaton kyky muuntua hetkeen. Tarkoitan tällä sitä, että kun meillä ”taviksilla” kestää aina muutaman päivän tottua kalastuksen tuomaan rytmiin,

tämä ystäväni pääsee siihen heti sisään. Kaikki ylimääräinen hötkyily, joka meillä muilla on normaalia, puuttuu häneltä. Hän on heti sinut joen ja hetken kanssa. Kadehdittavaa, eikö?

Tietoa, taitoa ja kokemusta

Lohenpyynnissä ei ole mitään ihmisen ja kalan välisiä sääntöjä. Poikkeuksia on taas sitäkin enemmän. Ennen ajattelin, että lohestuksesta on 70 prosenttia tuuria, mutta nykyään olen vahvasti sitä mieltä, että koko hommasta 85 prosenttia on puhdasta tuuria. Lopuista viidestätoista 13 prosenttia on hyvä paikka, jossa on ottiha-

Eri hyvä ison lohien perho: PEKAN X-KIRKAS

Pekka Heiskanen on yksi niistä, joita voisi tituleerata suurlohen pyytäjäksi. Lukuisat erittäin miellyttävät juttutuokiot vuosien varrella hänen kanssaan ovat antaneet minulle enemmän arvokasta tietoa ja kokemuksen tuomaa, todella syvää ”rintaääntä”, kuin uskoa saattaa.

Viime kesänä kalastelimme samaa jokea Pekan kanssa, ja ystäväni Aki lähti Pekalle ”ghillieksi”, koska heillä oli yhtenä päivänä samalle alueelle kalastuskortit. Päivä oli sujunut rattoisasti ja Pekka oli antanut Akille muutaman perhon päivän päätteeksi.

Minulla ja Akilla lähtöpäivä kotiin kolkutteli jo ovella ja olimme jo puhuneet kamojen pakkaamisesta. Aki päätti kuitenkin lähteä vielä koettamaan onneaan ja aikoi kalastaa Pekan antamalla perholla.

Vesi oli noussut ja kaloja liikkui hyvin. Aki laski poolin läpi, mutta tuloksetta. Laskun jälkeen hän huomasi perhon olleen, todennäköisesti ensimmäisestä heitosta lähtien, sotkussa perukkeessa. Rauhallisena miehenä Aki istui hetken ja koetti uudestaan. Muutaman heiton jälkeen kala otti perhon, ja tiukan väännön jälkeen rannalla makasi 117-senttinen uroslohi. Koska olimme lähdössä kotiin, hän päätti laskea tuon joelle arvokkaan kalan takaisin.

Aikaa oli vielä yhteen laskuun. Sama perho, koska mitäs sitä hyvää vaihtamaan, tuotti vielä seuraavalla laskulla 106-senttisen, todella pulskan täisen naaraan, joka sai myös jatkaa uintiaan kohti kutupaikkoja.

Kehitetty Altalla

Aki totesi tämän kaiken jälkeen lyhyesti ja selkeästi, että tuollainen nykymuotiiin verrattuna ”erilainen” putki saattaakin olla hyvä ratkaisu. Ei tavarain määrä aina perhossa ole se ratkaiseva tekijä. Joskus toimii myös mieto sidos.

Pekka on itse tuolla perholla pyytänyt vuosien ajan, ja komeita kaloja on plakkarissa useita. Perhohan on esitelty jo vuosia sitten Pusan Oivalliset Ottiperhot -kirjassa, jossa sille on myös toinen samantapainen versio.

Pekka kehitteli perhon 1980-luvun puolessa välissä Altalla. Se on antanut hänelle satakunta lohta, joiden seassa on muutama suurlohi, joten ei mikään turha peli.

luisia kaloja. Lopuista kahdesta prosentista sitten löytyy se ”jokin”.

Tämä ”jokin” sisältää aimo annoksen kokemusta, tietoa, taitoa ja ennen kaikkea tiedon omista kalapaikoista. Lohta ei saa rannalla istumalla, vaan onkia pitää. Milloin onkii ja missä, on ensiarvoisen tärkeää onnistumisen kannalta. Kuten kaikki tietävät, suuret lohet tulevat jokiin yleensä kauden alussa. Kun kala tulee jokeen, mahdollisuudet ovat hyvät, kuten myös loppukaudesta, kun isot urokset valmistautuvat kutuun ja muuttuvat aggressiivisiksi.

Kysymys alku- vai loppukauden kalasta herättää monia tunteita. Toiset vannovat suuren kirkkaan

perään, ja toiset arvostavat loppukauden ”vaikeita” kaloja. Minusta kummatkin ääripään kalat, kun ne ovat ennätyskokoa, ovat hienoja saaliita. Jos kala on iso, mielestäni on aivan sama, minkä värinen se on.

Olisi hienoa, jos ymmärtäisimme noiden isojen, varsinkin urosten, suuremman arvon joessa kuin pakkasessa. Etenkin loppukauden urokset olisi hyvä vapauttaa, koska nykyisillä säännöillä, joissa isot naaraat päästetään pois, nuo muuttenkin harvalukuiset urokset, ovat todella uhanalaisia. Kaikki toki haluavat saada ison roikkumaan seinälle, mutta täytyy muistaa, että isoista isistä ”periytyy” isoja poikia.

Pekan X-Kirkas. Sidos: Pekka Heiskanen. Kuva: Miki Äikäs.

Pekan X-Kirkas

Sidontalanka: musta.

Putki: sisäputki 2–2,5 cm, päälle silikoniputki 3,5–4,5 cm.

Runko: runkopinnoite Uni-Mylar nro 12, Pearl-muovinauha. Voidaan vahvistaa lakalla tai pikaliimalla.

Runkokierre: kapea soikea hopea.

Kurkkuhäkilä: mustavalkoinen helmikana, sidotaan partahäkilänä.

Siipi: alle pieni nippu mustaa karvaa rungon pituudelta esim. musta bucktai. Molemmille puolille pienet niput peruspunaista karvaa rungon mittaisena, esim. värjätty koiran pohjavillaa, orava tai kettu. Punaisten nippujen viereen pienet niput sinistä bucktailia, pituus rungon mitta. Siiven päälle pieni nippu mustaa bucktailia tai vasikanhäntää, pituus 1,5–2 kertaa alussiiven mitta.

Pudotus ja seuraus

Ihmisellä, ja ennen kaikkea kalamiehillä, on uskomaton taipumus vähätellä toisten tekemisiä ja saaliita ja korostaa omia saavutuksiaan. En sulje itseäni pois tuosta joukosta, ja kaikista tuntemistani kalastajista vain muutama prosentti on todella sinut itsensä ja omien tekemisiensä kanssa. Ehkä-

pä tässä onkin se ero, joka tekee lohestajasta Suurlohen-pyytäjän.

Kun katson omaa ”uraani” taaksepäin, kehityskaari on ollut selvä. Ensin tutustutaan lajiin, sitten päästään siihen sisälle. Sen jälkeen muka tiedetään kaikki asiasta, mutta sitten tulee kuiva kausi ja pudotus takaisin maan pinnalle. Tuon pudotuksen jälkeen vain

on helpompi olla. Ei tarvitse todistella muille kuin itselleen. Vai onkohan se sittenkään näin? Yritänhän tässä kirjoittamalla todistella muille jotain, toivottavasti en vain pelkästään itsestäni.

Palataan vielä tuohon itse ison lohen pyyntiin. Kun vertaan noita tuntemiani ison kalan -miehiä, voisin pikaisen analyysin perusteella

väittää jokaisen olevan tavalla tai toisella spesifioituneita omiin joikiinsa. Toki omilla paikoilla opittu tietotaito siirtyy miehen mukana uusille vesille, mutta väittäisin noiden tekijämiesten kalansaannin perustuvan 90-prosenttisesti saman joen ja samojen alueiden tai poolien kalastamiseen.

Itselläni ainakin isompien ka-

Lohen väsytyks on kovaa hommaa. Kuva: Harri Hilden.

Storlaks. Kuva: Aki Böök.

lojen saanti perustuu tiettyjen paikkojen kalastukseen, ja tuntemiseen, eri veden korkeuksilla. Samaan hengenvetoon voisin kuitenkin todeta, ettei se, että saa paljon kalaa, tee hyvää lohimiestä, vaan se, että jää mahdollisimman vähän saamatta.

Se Suuri

Joitain vuosia sitten, kun olin suurimmassa tuskassa ”Sen Ison” saamisen suhteen, minulle olisi

ollut järkevämpää pitää vaikkapa välivuosi lohestuksesta. Se, että vielä karkuutin muutaman todella ison kalan ei todellakaan parantanut tuota tautia. Onneksi noihin aikoihin minulle kuitenkin suotiin henkilökohtaiseen elämään uusi asia, the Juttu, joka muutti käsityksiä elämän kulusta ja niistä arvoista, joita pieni ihminen suuressa maailmassa kokee tärkeäksi.

Kun sitten se pahin vaihe Sen Ison saamiseen meni ohi, Ahti

soikin minulle antejaan, ja sain sen mitä olin niin kauan halunnut. Olin asettanut itselleni kaksi tavoitetta, saada yli kahdenkymppin kala ja päästä Altalle kalaan. Tässä sohvalla istuessani, ja tätä kirjoittaessani, vain todeta olevani todella onnekas. Tavoitteet on saavutettu. Mitä seuraavaksi? Joku suositteli golfia, toinen metsästystä. Hmm, taidan kuitenkin nostaa seuraavan tavoitteen 25 kiloon.

Haluan kalastaa, ja saada vielä

isomman lohen. Se, saanko tai en, on Onnettaren käsissä. Mutta jos jollain tavalla voin asiaan itse vaikuttaa, aion ainakin yrittää kaikin konstein. Kalastusharrastus on tuonut minulle uskomattoman paljon hyviä ystäviä, joita kaikkia arvostan, ja tiedän, että kaikki eivät ajattele lohestuksesta samoin kanssani. Sen heille suon, ja toivon, että he samoin soisivat minulle mahdollisuuden kalastaa niin kuin haluan, ja olla sellainen kuin haluan, tai olen. ■